



Besluit Gedeeltelijk verlenen ontheffing

Plavei
T.a.v. meneer M. van Bodegraven
Kerkstraat 47
6940 BB DIDAM

Datum
5 januari 2022

Zaaknummer
2020-018567

Onderwerp
Wet natuurbescherming -
soortbescherming

Inlichtingen bij
Provincieloket
026 359 99 99
post@gelderland.nl

Blad
1 van 19

Locatie
Molenwijk te Didam

Gemeente
Montferland

Activiteit
Uitvoeren van renovatiewerkzaamheden

Beste meneer Van Bodegraven,

Hierbij ontvangt u een definitief besluit over bovengenoemde aanvraag.

De bijlagen zijn onderdeel van dit besluit

Bijlage 1 bevat een toelichting op ons besluit. Ook zijn de voorschriften van deze ontheffing beschreven in bijlage 1. In bijlage 2 is een kaart van het projectgebied opgenomen en in bijlage 3 de mitigerende maatregelen. Neem alle bijlagen goed door.

Definitief besluit

Wij verlenen u deze ontheffing gedeeltelijk.

U ontvangt nu het definitieve besluit. Wij publiceren dit besluit op www.overheid.nl. Diegenen die een zienswijze hebben ingediend, kunnen in beroep gaan tegen het besluit.

Markt 11 | 6811 CG Arnhem
Postbus 9090 | 6800 GX Arnhem

026 359 99 99
post@gelderland.nl
www.gelderland.nl

BNG Bank Den Haag
NL74BNGH0285010824
BIC-code BNG Bank: BNGHNL2G

Btw-nummer: NL001825100.B03
KvK-nummer: 51468751



provincie
Gelderland

Datum

5 januari 2022

Zaaknummer

2020-018567

Blad

2 van 19

Meer informatie

Heeft u nog vragen? Kijk daarvoor op [gelderland.nl](http:// gelderland.nl). U kunt ook contact opnemen met het Provincieloket via telefoonnummer 026 359 99 99. Houdt u het zaaknummer van deze brief bij de hand. We kunnen u dan sneller helpen.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,



Pauline Reijnen
Afdelingsmanager Handhaving en Vergunningverlening

Documentnummers inzage stukken:

- 03390324, 0356773, 03556777, 03556779, 0356780

Bijlagen

- Bijlage 1 – Toelichting besluit
- Bijlage 2 – Kaart projectgebied
- Bijlage 3 – Mitigerende maatregelen

Beroep

Degenen die een zienswijze hebben ingediend en andere belanghebbenden kunnen binnen zes weken na de dag waarop het besluit ter inzage is gelegd hiertegen een beroepschrift indienen bij de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem). Zij die partij zijn in de hoofdzaak kunnen bij de voorzieningenrechter van de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem) een verzoek indienen om een voorlopige voorziening te treffen.

Voor individuele burgers (niet voor advocaten en ook niet voor gemachtigden namens een bedrijf of een organisatie) bestaat de mogelijkheid digitaal beroep of een verzoek om een voorlopige voorziening in te dienen. Meer informatie kunt u vinden op www.rechtspraak.nl.

Voor het behandelen van een verzoek om een voorlopige voorziening wordt griffierecht geheven. Over de hoogte en de wijze van betaling van het griffierecht kunt u informatie verkrijgen bij de rechtbank Gelderland via telefoonnummer (088) 361 2000 of op www.rechtspraak.nl.

BIJLAGE 1

Beslissing van GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND op het verzoek van Plavei, Kerkstraat 47, 6940 BB te Didam hierna te noemen de aanvrager, van 22 december 2020 om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming, hierna de Wnb.

De opbouw van deze beslissing is als volgt:

- allereerst worden de ingediende *aanvraag en het procesverloop* toegelicht;
- daarna volgt het *besluit* met inbegrip van de voorschriften;
- onder het kopje '*beoordeling*' wordt de onderbouwing van het besluit gegeven;
- de beslissing wordt afgesloten met een *conclusie en overige verplichtingen*.

AANVRAAG EN PROCESVERLOOP

Op 22 december 2022 ontvingen wij een aanvraag van Plavei voor een ontheffing in het kader van hoofdstuk 3 van de Wnb op grond van artikel 3.1 lid 2 en lid 4 voor het opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten, rustplaatsen of eieren van de huismus en gierzwaluw en het opzettelijk verstoren van de huismus en de gierzwaluw en artikel 3.5 lid 2 en lid 4 voor het beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger en het opzettelijk verstoren van vleermuizen.

De ontheffing wordt aangevraagd op basis van de in de wet genoemde belangen van de volksgezondheid of de openbare veiligheid en van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

De aanvraag maakt deel uit van deze ontheffing.

Er is voor het aangevraagde project niet eerder een ontheffing verleend.

Er wordt geen gebruik gemaakt van een gedragscode.

Op 23 september 2021 hebben wij van de aanvrager aanvullende stukken ontvangen waarom wij per e-mail van 16 september 2021 hebben verzocht. Op 28 september 2021, 7 oktober 2021 en 19 oktober 2021 hebben wij aanvullende informatie ontvangen waar wij per e-mail van 28 september 2021 hebben verzocht.

Er heeft een toets plaatsgevonden naar de effecten van het project en de stikstofdepositie op het Natura 2000-gebied. Er is aangegeven dat er geen negatieve effecten zijn. De initiatiefnemer vraagt geen vergunning aan.

Het ontwerpbesluit heeft gedurende zes weken ter inzage gelegen. Wij hebben binnen deze termijn geen zienswijzen ontvangen.

Op deze aanvraag is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard.

Datum
5 januari 2022

Zaaknummer
2020-018567

Blad
4 van 19

BESLUIT

Gedeputeerde Staten van Gelderland

HEBBEN BESLOTEN

gelet op de artikelen 3.3 lid 1, lid 4 en lid 5, en 3.8 lid 1 en lid 5, van de Wet natuurbescherming

ONTHEFFING TE WEIGEREN

zoals aangevraagd door
Plavei, Kerkstraat 47, 6940 BB Didam;

voor de verbodsbepaling genoemd in het gestelde in artikel 3.1, lid 4 van de Wet natuurbescherming, voor het opzettelijk verstoren van de huismus en de gierzwaluw;

ONTHEFFING TE VERLENEN

aan Plavei, Kerkstraat 47, 6940 BB Didam;

voor de soorten, verbodsbepalingen en wettelijke belangen zoals weergegeven in tabel 1

Tabel 1 Soorten, verboden en belangen

Soort	Verbod		Belang
Huisumus (<i>Passer domesticus</i>)	Artikel 3.1 lid 2	Het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren of het wegnemen van nesten	A
Gierzwaluw (<i>Apus apus</i>)	Artikel 3.1 lid 2	Het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren of het wegnemen van nesten	A
Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	Artikel 3.5 lid 2	Het opzettelijk verstoren	B
Laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>)	Artikel 3.5 lid 4	Het opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen	

Belang:

- A. Artikel 3.3 lid 4b onder 1 van de Wnb: in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid.
- B. Artikel 3.8 lid 5b onder 3 van de Wnb: in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Aan deze ontheffing zijn op grond van artikel 5.3 van de Wet natuurbescherming de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing geldt voor Maalstoel 1 tot en met 19 (oneven) en 2 tot en met 20 (even), Spilstraat 1 tot en met 19 (oneven), Korte Spruit 2 tot en met 24 (even) en de Willibrordusstraat 40 tot en met 58 (even) te Didam in het plangebied zoals aangegeven in figuur 1 van bijlage 2.
2. De werkzaamheden moeten uiterlijk 31 december 2023 uitgevoerd zijn.
3. De ontheffing geldt uitsluitend voor de soorten, verboden en belangen zoals weergegeven in tabel 1.
4. De ontheffinghouder dient direct contact op te nemen met de provincie Gelderland indien er verbodsbepalingen worden overtreden, waarvoor geen ontheffing is verleend. Dit kan het geval zijn als er negatieve effecten optreden op soorten waarvoor geen ontheffing is verleend of als er onverwachte negatieve effecten van de activiteiten optreden. Dit kan via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2020-018567.
5. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder blijft verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
6. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen beschikken op de plaats waar de activiteiten van de ontheffing worden uitgevoerd over een (digitale) kopie van deze ontheffing, en tonen deze op verzoek aan de daartoe bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren.
7. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen zijn op de hoogte van de inhoud en het doel van deze ontheffing en de daaraan verbonden voorschriften, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
8. Indien de ontheffinghouder de ontheffing in zijn geheel wil overdragen dan dient voor deze naamswijziging toestemming te worden gevraagd bij de provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2020-018567.
9. Voor aanvang van de werkzaamheden waarvoor de ontheffing is verleend moet melding worden gedaan van de datum van start van de werkzaamheden bij de provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2020-018567.
10. De voorgenomen werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van de gierzwaluw, huismus, gewone dwergvleermuis en de laatvlieger.

¹ De provincie Gelderland verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie, habitats en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en ((soort)specifieke) ecologische kennis heeft. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

Met betrekking tot soorten of specifieke soorten kan als deskundige ook iemand worden aangemerkt die:

- op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE,

Datum

5 januari 2022

Zaaknummer

2020-018567

Blad

6 van 19

11. Voor aanvang van de werkzaamheden waarvoor de ontheffing is verleend, dient door de ontheffinghouder een ondertekende opdrachtbevestiging van de ecologische begeleiding te worden verstrekt aan de provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2020-018567. In de opdrachtbevestiging dient een omschrijving van de ecologische begeleiding, de naam en het telefoonnummer van de ecologisch deskundige te worden vermeld.
12. De ontheffinghouder is er verantwoordelijk voor dat de ecologisch deskundige tijdens het aanbrengen van de mitigerende maatregelen en de ecologische begeleiding alle bevindingen bijhoudt in een logboek. In het logboek wordt vermeld op welke data de deskundige aanwezig was, welke werkzaamheden zijn uitgevoerd en begeleid, en hoeveel exemplaren en verblijfplaatsen van welke beschermde soorten op welke locatie zijn waargenomen. Tevens dienen er duidelijke foto's van de werkzaamheden en de geplaatste voorzieningen te worden opgenomen in het logboek. Het logboek moet altijd aanwezig zijn op de projectlocatie en dient door de ontheffinghouder op verzoek van een toezichthouder direct te worden overhandigd.
13. Het logboek dient door de ontheffinghouder uiterlijk twee weken na afronding van de werkzaamheden aan de provincie Gelderland te worden verstrekt via post@gelderland.nl, onder vermelding van zaaknummer 2020-018567.

Soort-specifieke voorschriften

14. Alle mitigerende maatregelen zoals genoemd in tabel 2 en die zijn opgenomen in bijlage 3 van deze ontheffing dienen te worden uitgevoerd.
15. De deskundige zoals genoemd in voorschrift 10 begeleidt in elke geval het plaatsen of aanbrengen van mitigerende maatregelen en het ongeschikt maken van verblijfplaatsen.
16. De nesten van de huismus dienen voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt te worden. Dit dient te gebeuren door voorzichtig handmatig de onderste rij dakpannen te verwijderen. Als het zeker is dat er geen dieren meer onder de dakpannen verblijven, kan de ruimte tussen het dak en de gevel worden dichtgezet met bijvoorbeeld borstels. Het gebruik van netten is niet toegestaan.
17. Na het ongeschikt maken van de woningen voor de huismus vindt maximaal een week voorafgaand aan de werkzaamheden een nadere controle plaats of de vogels echt vertrokken zijn.
18. Indien bij de controleronde nog huismussen worden aangetroffen, dienen in overleg met de ecologisch deskundige aanvullende maatregelen te worden getroffen om de nesten ongeschikt te maken. Ook na deze maatregelen dient een controle uitgevoerd te worden of de vogels echt vertrokken zijn, zoals omschreven bij voorschrift 17. Deze cyclus dient net zolang herhaald te worden totdat er geen huismussen meer worden waargenomen in te de renoveren woningen.

Datum

5 januari 2022

Zaaknummer

2020-018567

Blad

7 van 19

19. De werkzaamheden aan de woningen aan de Willibrordusweg mogen vanwege de aanwezigheid van de laatvlieger uitgevoerd worden vanaf april 2022. Voorafgaand aan het broedseizoen van de huismus mogen deze woningen wel ongeschikt gemaakt worden voor de huismus. Hierbij dient voorkomen te worden dat de eventueel onder de dakpannen verblijvende laatvliegers worden gestoord.
20. Alle te renoveren woningen dienen minimaal een week vóór de werkzaamheden ongeschikt gemaakt te worden. Dit dient te gebeuren in het actieve seizoen van vleermuizen, globaal lopend van 1 april tot 1 november en buiten de kwetsbare kraamperiode (1 mei tot half juli). Indien er in de winterperiode aan woningen gewerkt moet worden, dienen deze vóór de winterperiode ongeschikt te worden gemaakt. Op het moment van ongeschikt maken en 3 daaropvolgende dagen moet de minimale temperatuur bij zonsondergang 10°C zijn. Een deskundige op het gebied van vleermuizen dient het juiste moment van ongeschikt maken te bepalen.
21. Indien voor het ongeschikt maken gekozen wordt voor het gebruik van exclusion-flaps, mogen er geen expanderende vulmiddelen (purschuim) gebruikt worden, als achter de openingen nog vleermuizen of andere dieren kunnen zitten. Wanneer bestaande toegangsmogelijkheden worden dichtgezet, dient altijd binnen de twee meter een ontsnappingsmogelijkheid door middel van een exclusion-flap te worden gecreëerd. Dit geldt voor alle potentiële toegangsoeningen, niet alleen die waarvan gebruik is aangetoond.
22. Na het ongeschikt maken dient een controle uitgevoerd te worden of de vleermuizen echt vertrokken zijn, dat is met een vleermuisonderzoek in de avond. De controle dient uiterlijk 3 dagen voorafgaand aan de werkzaamheden in de actieve periode van vleermuizen uitgevoerd te worden en als de minimale temperatuur bij zonsondergang 10°C is geweest. Daar waar de werkzaamheden in de winterperiode plaatsvinden, dient deze controle tussen 15 september en 1 november te worden uitgevoerd.
23. Indien bij de controlerende uitvliegende vleermuizen worden waargenomen, dienen in overleg met de ecologisch deskundige aanvullende maatregelen te worden getroffen om de verblijfplaatsen ongeschikt te maken. Ook na deze maatregelen dient een controle uitgevoerd te worden of de vleermuizen echt vertrokken zijn, zoals omschreven bij voorschrift 22. Deze cyclus dient net zolang herhaald te worden totdat er geen uitvliegende vleermuizen meer worden waargenomen.
24. Indien tijdens de werkzaamheden toch vleermuizen worden aangetroffen, dient het werk ter plaatse stopgezet te worden totdat de vleermuizen uit zichzelf vertrokken zijn. Een deskundige op het gebied van vleermuizen dient hierbij geraadpleegd te worden. Indien de vleermuizen niet uit zichzelf vertrekken, dient contact opgenomen te worden met de provincie Gelderland om toestemming te vragen voor aanvullende maatregelen.
25. De tijdelijk aangebrachte vleermuiskasten dienen te blijven hangen tot de permanente verblijfplaatsen zijn gerealiseerd en beschikbaar zijn, waarbij rekening dient te worden gehouden met de gewenningsperiode. Daarnaast mogen de tijdelijke vleermuiskasten pas verwijderd worden op het moment dat deze niet in gebruik zijn door vleermuizen en buiten de meest kwetsbare periodes zijnde de kraamperiode (half mei tot half juli) en de winterperiode (1 november tot 1 april). De kasten mogen enkel verwijderd worden onder begeleiding van een ecologisch deskundige.

Datum

5 januari 2022

Zaaknummer

2020-018567

Blad

8 van 19

BEOORDELING VAN DE AANVRAAG**Project***In de aanvraag beschreven project*

Het plangebied betreft de woningen aan de Maalstoel 1 tot en met 19 (oneven) en 2 tot en met 20 (even), Spilstraat 1 tot en met 19 (oneven), Korte Spruit 2 tot en met 24 (even) en de Willibrordusweg 40 tot en met 58 (even) te Didam. De initiatiefnemer is voornemens renovatiewerkzaamheden uit te voeren aan de woningen. Hierbij wordt de huidige schil van de woningen vervangen door een prefab buitenschil. Tevens worden er kunststof buitenkozijnen geplaatst. Daarnaast wordt het dak vervangen en worden zonnepanelen in de vorm van een opdaksysteem geplaatst op de daken. De werkzaamheden worden grotendeels uitgevoerd in het najaar en winter van 2021/2022. De werkzaamheden aan de woningen aan de Willibrordusweg worden uitgevoerd na april 2022.

Onderzoek*In de aanvraag beschreven wijze van uitvoering van het onderzoek*

Het uitgevoerde onderzoek naar beschermde soorten is beschreven in hoofdstuk 3 op pagina 4 en 5 van de bij de aanvraag gevoegde rapportage 'Projectplan Molenwijk te Didam' (Schilderman, 2020). Als vooronderzoek heeft literatuuronderzoek plaatsgevonden (NDFF/verspreidingsatlassen). Het nader onderzoek naar vogels en vleermuizen heeft plaatsgevonden in 2020 op basis van het Vleermuisprotocol 2017 en kennisdocumenten van BIJ12.

In de aanvraag beschreven ecologische waarden

Tijdens de onderzoeken zijn aangetroffen:

- 55 nesten van de huismus;
- twee nesten van de gierzwaluw;
- vijf zomerverblijfplaatsen en drie zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en één zomerverblijfplaats van de laatvlieger.

Niet aangetroffen zijn:

- reptielen, amfibieën, overige zoogdieren, beschermde planten, vissen, vlinders en ongewervelden.

In de aanvraag beschreven effecten van het project op de ecologische waarden

Door de renovatiewerkzaamheden worden:

- 55 nesten van de huismus en twee nesten van de gierzwaluw beschadigd;
- vijf zomerverblijfplaatsen en drie zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en één zomerverblijfplaats van de laatvlieger beschadigd en vernield, en vleermuizen verstoord.

In de aanvraag beschreven preventieve maatregelen om effecten te voorkomen

Er worden geen preventieve maatregelen voorgesteld.

In de aanvraag beschreven gedragscode

Uit de aanvraag blijkt dat geen gebruik gemaakt wordt van een gedragscode.

Nu preventieve maatregelen, ter voorkoming van overtreding van de in hoofdstuk 3 van de Wnb vermelde verboden, niet in deze aanvraag zijn opgenomen en er geen gedragscode van toepassing is, is voor het uitvoeren van de aangevraagde activiteit een ontheffing nodig.

In de aanvraag beschreven mitigerende maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de huismus, gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en de laatvlieger te beperken, worden maatregelen voorgesteld. De mitigerende maatregelen zijn beschreven in hoofdstuk 6 op pagina 16 tot en met 20 van de bij de aanvraag gevoegde rapportage 'Projectplan Molenwijk te Didam' (Schilderman, 2020) en in de aanvullende informatie van 23 september 2021, 28 september 2021, 7 oktober 2021 en 19 oktober 2021.

De maatregelen die de aanvrager dient uit te voeren zijn per soort uitgewerkt in tabel 2 onder het kopje *Beoordeling* in deze ontheffing. In figuur 2, 3 en 4 van bijlage 3 van deze ontheffing zijn de locaties van de voorzieningen opgenomen.

Beoordeling*Beoordeling ecologisch onderzoek en de mitigerende maatregelen*

Wij hebben het ecologisch onderzoek beoordeeld en wij oordelen dat het onderzoek op de juiste wijze is uitgevoerd en compleet is. De voorgestelde mitigerende maatregelen zijn met enkele aanvullingen voldoende.

Er wordt gesteld dat ongeschikt maken van de woningen voor de huismus niet nodig is. Ook buiten het broedseizoen maakt de huismus gebruik van de nestlocaties. Om deze reden is in de ontheffing onder voorschrift 16 en 17 opgenomen dat de nesten van de huismus voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt dienen te worden. Dit dient uitgevoerd te worden door voorzichtig handmatig de onderste rij dakpannen te verwijderen. Als het zeker is dat er geen dieren meer onder de dakpannen verblijven, kan de ruimte tussen het dak en de gevel worden dichtgezet met bijvoorbeeld borstels. Het gebruik van netten is niet toegestaan. Na het ongeschikt maken van de woningen voor de huismus vindt maximaal een week voorafgaand aan de werkzaamheden een nadere controle plaats of de vogels echt vertrokken zijn.

De werkzaamheden aan de woningen aan de Willibrordusstraat mogen door de aanwezigheid van de laatvlieger uitgevoerd worden vanaf april 2021. Voorafgaand aan het broedseizoen van de huismus mogen deze woningen wel ongeschikt gemaakt voor de huismus. Hierbij dient voorkomen te worden dat de eventueel onder de dakpannen verblijvende laatvliegers worden gestoord. Dit staat in de ontheffing onder voorschrift 18.

Ten minste een week voorafgaand aan de werkzaamheden dienen de woningen ongeschikt gemaakt te worden voor vleermuizen. Indien gekozen wordt voor het ongeschikt maken doormiddel van exclusion-flaps, mogen er geen expanderende vulmiddelen (purschuim) gebruikt worden, als achter de openingen nog vleermuizen of andere dieren kunnen zitten. Wanneer bestaande toegangsmogelijkheden worden dichtgezet, dient altijd binnen de twee meter een ontsnappingsmogelijkheid door middel van een exclusion-flap te worden gecreëerd. Dit geldt voor alle potentiële toegangsopeningen, niet alleen die waarvan gebruik is aangetoond. Dit is in de ontheffing opgenomen onder voorschrift 20.

Naar aanleiding van bovenstaande zijn alle uit te voeren mitigerende maatregelen in tabel 2 opgenomen.

Datum
5 januari 2022

Zaaknummer
2020-018567

Blad
10 van 19

Tabel 2 Overzicht van de mitigerende maatregelen.

Soorten waarop negatief effect wordt verwacht	Vermijden gevoelige periodes	Tijdelijke mitigatie	Ongeschikt maken of verjagen ruim vóór de ingreep	Permanente mitigatie
Huismus	<p>De werkzaamheden aan de woningen aan de Maalstoel, Spilstraat en de Korte Spruit buiten broedseizoen uitvoeren half maart t/m augustus.</p> <p>Ongeschikt maken onder gunstige omstandigheden (droog, niet-vriezend en onder 6 Bft).</p> <p>De werkzaamheden aan de woningen aan de Willibrordusweg worden uitgevoerd na april 2022. De woningen worden voor de start van het broedseizoen van de huismus ongeschikt gemaakt.</p>	<p>Plaatsen van 6 huismustillen met elk 18 potentiële nestlocaties.</p> <p>In bijlage 3 zijn de locaties van de voorzieningen opgenomen.</p>	<p>Voorafgaand aan de werkzaamheden worden de nestplaatsen ongeschikt gemaakt door voorzichtig handmatig de onderste rij dakpannen te verwijderen. Als zeker is dat er geen dieren onder de dakpannen verblijven, kan de ruimte tussen dak en gevel worden afgesloten met borstels. Het gebruik van netten is niet toegestaan.</p> <p>Na het ongeschikt maken vindt maximaal een week voorafgaand aan de werkzaamheden een nadere controle plaats of de vogels echt vertrokken zijn.</p>	<p>Permanente nestgelegenheden d.m.v. verhoogd vogelschroot voor de huismus op alle woningen.</p> <p>Realiseren van ten minste 30 inmetsekkasten in de gevels van de woningen aan de Maalstoel. De inmetsekkasten worden bij voorkeur geplaatst aan de tuinkant van de woningen. Indien niet voldoende ruimte is, kan worden uitgeweken naar de kopgevels. De locaties van de inmetsekkasten dient in overleg met een ecologisch deskundige worden bepaald.</p> <p>In bijlage 3 zijn de locaties van de voorzieningen opgenomen.</p> <p>De foerageer- en drinkmogelijkheden voor de huismus veranderen niet tijdens en na de periode van renovatie.</p> <p>Er blijven voldoende zandige plekken gehandhaafd, waar huismussen hun stofbaden kunnen nemen.</p>

Datum

5 januari 2022

Zaaknummer

2020-018567

Blad

11 van 19

				Geen belemmerende elementen in de in- en uitvliegroute zoals bomen, vlaggenmasten, steigers, etc.
Gierzwaluw	Buiten broedseizoen werken (van half augustus tot half april in Afrika).	Aanbrengen van 2 kasten van het type GZT2 van Unitura, met 5 potentiële nestlocaties per kast.	n.v.t. als buiten broedseizoen wordt gewerkt	<p>Aanbrengen van ten minste 10 neststenen type GZP2 van Unitura aan te renoveren woningen.</p> <p>In bijlage 3 zijn de locaties van de voorzieningen opgenomen.</p> <p>Geen belemmerende elementen in de in- en uitvliegroute zoals bomen, vlaggenmasten, steigers, etc.</p>
Gewone dwergvleermuis Laatvlieger	<p>Renovatie uitvoeren buiten de winterperiode of ongeschikt maken in paarperiode.</p> <p>De woningen aan de Willibrordusweg mogen vanaf april 2022 gerenoveerd.</p>	<p>Plaatsen van 32 vleermuiskasten van het type VMT1.</p> <p>In bijlage 3 zijn de locaties van de voorzieningen opgenomen.</p>	<p>Alle te renoveren woningen dienen minimaal 1 week vóór de werkzaamheden ongeschikt gemaakt te worden. Dit dient te gebeuren in het actieve seizoen van vleermuizen, globaal lopend van 1 april tot 1 november en buiten de kwetsbare kraamperiode (1 mei tot half juli). De woningen aan de Willibrordusstraat mogen ongeschikt gemaakt worden vanaf april 2022.</p> <p>Indien gekozen wordt voor het ongeschikt maken doormiddel van exclusion-flaps, mogen er geen expanderende vulmiddelen (purschuim) gebruikt worden, als achter de openingen nog vleermuizen of andere dieren kunnen zitten.</p>	<p>Aanbrengen van 32 inmetsekkasten type VMPM1 in de spouw van de te renoveren woningen.</p> <p>Bij 10 kopgevels wordt ruimte gecreëerd onder de kantpannen.</p> <p>In bijlage 3 zijn de locaties van de voorzieningen opgenomen.</p> <p>Er worden vier schuine kasten geplaatst onder de dakrand van de kopgevels van de Willibrordusweg 50 en 52.</p> <p>Geen belemmerende elementen in de in-</p>

Datum

5 januari 2022

Zaaknummer

2020-018567

Blad

12 van 19

			<p>Wanneer bestaande toegangsmogelijkheden worden dichtgezet, dient altijd binnen de twee meter een ontsnappingsmogelijkheid door middel van een exclusion-flap te worden gecreëerd. Dit geldt voor alle potentiële toegangsopeningen, niet alleen die waarvan gebruik is aangetoond.</p> <p>Indien er in de winterperiode aan woningen gewerkt moet worden, dienen deze vóór de winterperiode ongeschikt te worden gemaakt. Op het moment van ongeschikt maken en 3 daaropvolgende dagen moet de minimale temperatuur bij zonsondergang 10°C zijn. Een deskundige op het gebied van vleermuizen dient het juiste moment van ongeschikt maken te bepalen.</p> <p>Na het ongeschikt maken dient een controle uitgevoerd te worden of de vleermuizen echt vertrokken zijn, dat is met een vleermuisonderzoek in de avond. De controle dient uiterlijk 3 dagen voorafgaand aan de werkzaamheden in de actieve periode van vleermuizen uitgevoerd te worden en als de minimale temperatuur bij zonsondergang 10°C is geweest. Daar waar de werkzaamheden in de winterperiode plaatsvinden dient deze controle tussen 15 september en 1 november te worden uitgevoerd.</p>	en uitvliegroure zoals bomen, vlaggenmasten, steigers, etc.
--	--	--	---	---

Andere bevredigende oplossing

Andere bevredigende oplossingen van het project zijn beschreven in hoofdstuk 4.4 op pagina 10 van de bij de aanvraag gevoegde rapportage 'Projectplan Molenwijk te Didam' (Schilderman, 2020) en de aanvullende informatie van 23 september 2021 en 28 september 2021.

Beoordeling van de andere bevredigende oplossingen

Het project is locatiegebonden omdat het gaat om de renovatie van bestaande woningen, dit kan niet op een andere locatie worden uitgevoerd. Om aan het rijksbeleid te kunnen voldoen zal de isolatie van de woningen verbeterd moeten worden. Voor de woningen zijn omvangrijke maatregelen nodig om het benodigde energielabel te kunnen behalen. Een alternatief zou zijn om tot sloop en vervangende nieuwbouw over te gaan. Dit leidt voor de aanwezige soort alleen maar tot meer negatieve gevolgen. Er zijn daarom redelijkerwijs geen alternatieven te bedenken waarbij er minder schade optreedt aan beschermde soorten. Het handhaven van de huidige situatie of het uitvoeren van een beperkte renovatie is gezien de slechte staat van de woningen geen optie, omdat daarmee niet het gewenste energielabel wordt behaald. Door de woningen ingrijpend te renoveren kunnen de woningen beter geïsoleerd en moderner worden.

Wij concluderen dat er geen andere bevredigende oplossing bestaat.

Belang

Op pagina 10 en 15 van de bij de aanvraag gevoegde rapportage 'Projectplan Molenwijk te Didam' (Schilderman, 2020) en in de aanvullende informatie van 23 september 2021 en 28 september 2021 is beschreven welke wettelijke belangen op het project van toepassing zijn.

Beoordeling van belangen

De huidige woningen binnen het plangebied betreffen eind jaren '60 woningen met een laag energielabel. De woningen zijn in matige tot slechte bouwkundige staat en uitstraling. Door de huidige bebouwing grondig te renoveren zullen de woningen binnen het plangebied energieneutraal (zonder gasaansluiting) worden, zodat de wijk voldoet aan de huidige en toekomstige eisen waardoor de woonlasten lager worden door lagere huur- en energiekosten. Met de huursector is door de Rijksoverheid afgesproken dat vanaf 2020 alle huurwoningen van woningcorporaties gemiddeld energielabel B of beter hebben. In het kader van het landelijke energiebeleid worden de werkzaamheden uitgevoerd. Het doel is om te komen tot een vermindering van het energieverbruik, het verbeteren van het binnenhuisklimaat en het verbeteren van het woongenot.

Het rijksbeleid ten aanzien van energiebesparing heeft tot doel om de uitstoot van CO₂ te verminderen. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan het beheersbaar houden van de effecten van klimaatverandering. De maatregelen hebben daarmee, in totaliteit gezien een voor het milieu wezenlijk gunstig effect.

De woningen zijn slecht geïsoleerd en verkeren in matige bouwkundige staat met tocht en vocht als gevolg. Dit kan schimmelvorming tot gevolg hebben en daarmee een gevaar voor de bewoners opleveren. Schimmels kunnen aandoeningen aan de luchtwegen veroorzaken en door het isoleren van de woningen wordt dit voorkomen. Met de voorgenomen renovatie wordt een leefomgeving gerealiseerd die betere leefomstandigheden en woongenot creëren voor bewoners.

Wij kunnen instemmen met de in de aanvraag beschreven belangen. Het betreft de belangen die zijn weergegeven in tabel 1.

Gunstige staat van instandhouding

In hoofdstuk 5 op pagina 13 en 14 van de bij de aanvraag gevoegde rapportage 'Projectplan Molenwijk te Didam' (Schilderman, 2020) is beschreven in hoeverre de gunstige staat van de huismus, gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en de laatvlieger in het geding is door het geplande project.

*Beoordeling van de effecten op de staat van instandhouding van de desbetreffende soorten**Huisumus*

In het plangebied is een zelfstandige populatie van de huismus aanwezig. Alle 55 nesten worden aangetast bij de werkzaamheden aan de daken. Ruim voorafgaand aan de werkzaamheden zijn alternatieve nestlocaties gerealiseerd. De werkzaamheden worden grotendeels uitgevoerd buiten het broedseizoen. Door gedurende de renovatie permanente inmetselekasten te realiseren en het vogelschroot te verplaatsen naar de derde rij dakpannen worden voldoende permanente voorzieningen gerealiseerd. Doordat de huismus erg honkvast is, is het aannemelijk dat de soort in het plangebied aanwezig blijft. Het groen in de omgeving wordt niet aangetast, waardoor voldoende dekking en foerageergebied aanwezig blijft. Een negatief effect op de staat van instandhouding van de lokale populatie is daarmee niet te verwachten.

Gierzwaluw

In het plangebied zijn twee nestlocaties van de gierzwaluw vastgesteld. Deze nesten gaan bij de werkzaamheden verloren. De werkzaamheden worden uitgevoerd in de periode waarin de soort niet aanwezig is in Nederland. Als de gierzwaluw in 2022 terugkeert voor de broedperiode zijn er in de kopgevels permanente inmetselekasten aangebracht. Deze worden in ieder geval gerealiseerd in de kopgevels waar de huidige nesten aanwezig zijn. Door de korte afstand ten opzichte van de huidige nestlocaties is het aannemelijk dat deze alternatieven gevonden gaan worden. Hiermee is het aannemelijk dat een negatief effect op de staat van instandhouding van de gierzwaluw is uitgesloten.

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is de meest voorkomende vleermuissoort in Nederland en kan overal in bebouwd gebied verwacht worden. Door het isoleren van woningen verdwijnen veel verblijfplaatsen van deze soort en is de staat van instandhouding onzeker. Als gevolg van de uitvoering gaan acht zomer- en/of paarverblijfplaatsen van één of enkele individuen verloren. Hiervoor worden voor zowel de tijdelijke situatie gedurende de uitvoering van de werkzaamheden, als de permanente situatie alternatieve verblijfplaatsen gerealiseerd. Hierdoor is het voldoende aannemelijk dat een negatief effect op de staat van instandhouding van de lokale populatie van de gewone dwergvleermuis is uitgesloten.

Laatvlieger

In het plangebied is een zomerverblijfplaats van de laatvlieger vastgesteld. Deze verblijfplaats kan niet behouden blijven. De staat van instandhouding van de laatvlieger is niet bekend. Door het isoleren van woningen gaan waarschijnlijk veel verblijfplaatsen van deze soort verloren. De laatvlieger is dan ook afhankelijk van de realisatie van alternatieve verblijfplaatsen. De laatvlieger wordt zelden waargenomen in vleermuiskasten. Om deze reden worden op verschillende gevels ruimten gecreëerd voor de laatvlieger onder de kantpannen en aanvullend worden speciale kasten geplaatst onder de dakpannen. Hiermee wordt de huidige situatie zoveel mogelijk nagebootst. Hiermee is het aannemelijk dat de laatvlieger een alternatieve verblijfplaats gaat vinden. Een negatief effect op de staat van instandhouding als gevolg van de uitvoering van het project is niet te verwachten.

Datum

5 januari 2022

Zaaknummer

2020-018567

Blad

15 van 19

Het uitvoeren van de maatregelen als bedoeld in de aanvraag leidt niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de huismus, gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en de laatvlieger. Wij kunnen hiermee instemmen.

Op basis van het voorgaande hebben wij bepaald voor welke (aangevraagde) soorten welke verbodsbepalingen worden overtreden. Deze zijn weergegeven in tabel 1. Voor deze soorten en verboden wordt de ontheffing verleend. Dit wijkt af van de aangevraagde soorten en verboden. Er wordt geen ontheffing verleend voor het opzettelijk verstoren van de huismus en de gierzwaluw. Dit verbod is alleen van toepassing als de verstoring van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de soort. Door het treffen van voldoende maatregelen wordt een negatieve wezenlijke invloed op de staat van instandhouding van de huismus en de gierzwaluw voorkomen. Om deze reden wordt dit verbod afgewezen.

Conclusie

Gelet op het voorgaande kan de gevraagde ontheffing gedeeltelijk worden verleend.

OVERIGE VERPLICHTINGEN

Wij wijzen u erop dat u zelf verantwoordelijk bent voor het verkrijgen van eventueel benodigde ontheffingen, vergunningen of toestemmingen op grond van andere wet- en regelgeving.

Datum
5 januari 2022

Zaaknummer
2020-018567

Blad
16 van 19

BIJLAGE 2



Figuur 1: Plangebied aangegeven binnen witte kader (Schilderman, 2020)

Datum
5 januari 2022

Zaaknummer
2020-018567

Blad
17 van 19

BIJLAGE 3



Figuur 2: locaties tijdelijke voorzieningen. De vloermuiskasten worden weergegeven in het rood, de huismustillen in blauw, de gele pijlen de locaties van de tijdelijke gierzwaluwkasten. Binnen het blauwe kader ligt het plangebied (Schilderman, 2021)

Datum
5 januari 2022

Zaaknummer
2020-018567

Blad
18 van 19

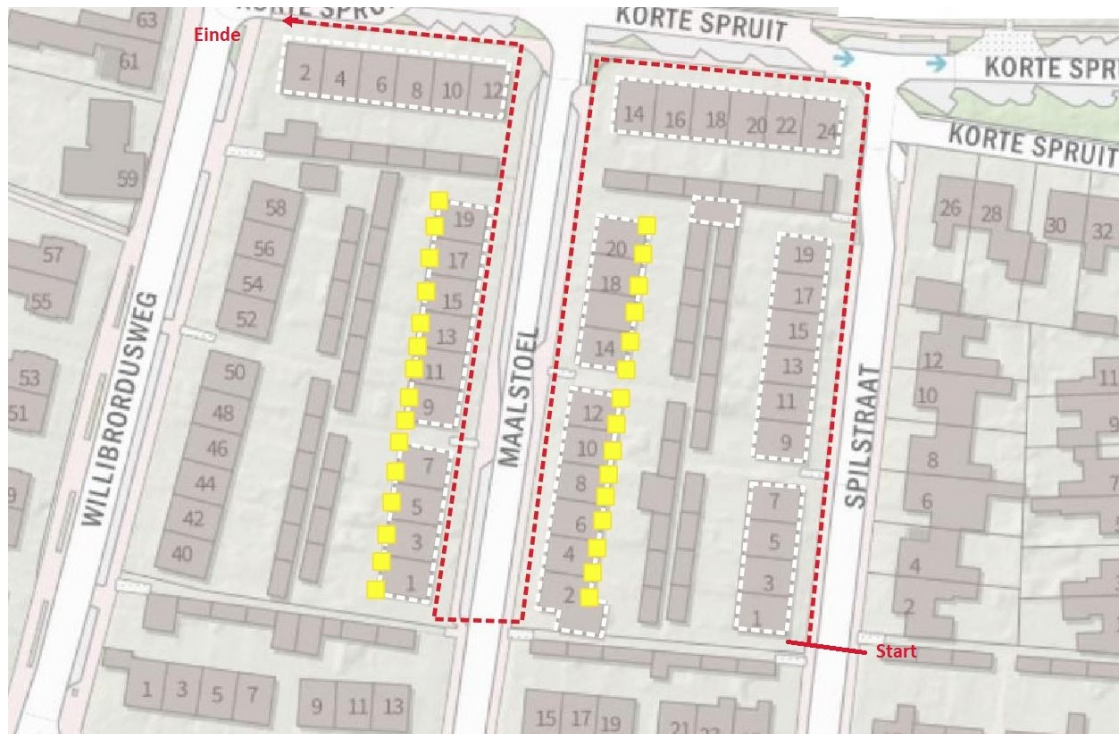


Figuur 3: locaties permanente voorzieningen. Vleermuiskasten worden aangegeven met rood, gierzwaluwkasten met blauw. De gele lijnen geven de locaties van het verhoogde vogelschroot en groen de kopgevels waar ruimte wordt gemaakt onder de kantpannen (Schilderman, 2020)

Datum
5 januari 2022

Zaaknummer
2020-018567

Blad
19 van 19



Figuur 4: locaties inmetselfkasten huismus aangegeven met gele vierkanten. De rode lijn geeft de routing van de werkzaamheden aan (Schilderman, 2021)